

dövastidning

4:2016

**Nathalie i djungelns
Papua Nya Guinea**

FLORIAN TIRNOVAN
startade krig över Atlanten

Döv jurist nekades jobb

**DT
125 ÅR**

Upplev TM-Touch iPad från Tmeeting

Inbyggd videosvarare.

Positioneringstjänst för akuta situationer.

Video, ljud och realtidstext.

Synanpassad med stöd för braille.

Kostnadsfri TM-Mobile licens till dig som är Tmeeting brukare

Om du bryr dig om hög bild/ljud kvalitet kommer du att älska TM-Touch

Våra produkter kan förskrivas som tekniskt hjälpmedel i hemmet eller till arbetsplatsen av landstinget eller arbetsförmedlingen/försäkringskassan. Vi har videokommunikationslösningar för iPad, Android och Windows. För mer information om alla våra produkter, besök vår hemsida eller Facebooksida.

Välkommen till hösten med DT

Som ni säkert märker har vi gett tidningen en liten ansiktslyftning. Som alla andra tidningar ser vi över kostymen då och då. Den här gången handlar det om en mindre uppdatering av formen. Vi har bl.a. ändrat förstasidans utseende. Nu är avsändaren Dövas Tidning tydligare då vi har en vit bakgrund. Vidare är alla vinjetter horisontella. I övrigt är det mesta sig likt. Vi fortsätter att utveckla innehållet. I nästa nummer inför vi t.ex. en ny avdelning, Landet runt. Det är att vi besöker en dövförening i varje nummer. DT ska inte bara spegla Sverige utan också känna dövföreningarna på pulsen. Vill din dövförening ha besök av DT? Kontakta gärna redaktionen@dovastidning.se.

I juni gav vi ut ett extrajockt nummer med anledning av DT:s 125-årsjubileum. Då bjöd vi på ett litet axplock över vad som stod i tidningen mellan 1891 och 2016. Roligt att ni var många som uppskattade det. Men firandet slutar inte där. DT ställer ut på Dövas dag i Göteborg den 17 september. Då har vi gåvor att dela ut till er som tack för att ni läser DT. Först till kvarn – vi ser fram emot att träffa er!

Här har ni höstens första DT-nummer. Huvudnyheten är juristen Richard Sahlin som inte har fått sitt drömjobb. Anledningen var att den presumativa arbetsgivaren, Södertörns högskola, ansåg att tolkkostnaden var alltför hög. Nu har han anmält högskolan till Diskrimineringsombudsmannen (DO). Om DO tar upp hans fall i domstol så är det för första gången som frågan om arbetslivstolkning prövas där. DT följer hans fall.

I övrigt – trevlig läsning! För senaste nytt – besök gärna dovastidning.se. På återseende i nästa nummer i oktober.

NICLAS MARTINSSON
ANSVARIG UTGIVARE OCH REDAKTÖR

innehåll

Richard Sahlin nekades jobb	4
Kommunen vägrade översätta	6
I korthet & illustration	7
Ledarskifte i SDR	8
Yerker Andersson avliden	9
Florian Tirnovan om Flow TV	10
Fem frågor med HRF:s ordförande	11
Nathalie vågar livet för döva	12
Waardenburgs syndrom	16
Två unika Waardenburg-barn	18
Förbundsnytt	20
Unga dövas zon	22
SDI Damfotboll besviken på SDI	24
Läsarbrev	25
Filip Burmans krönika	26
Förslag på SDR:s nya loggor	27

TIDSKRIFT FRÅN SVERIGES DÖVAS RIKSFÖRBUND

Nr 4/2016

dovastidning

Fredrik Schreiber gav ut det första numret av DT i Lund den 6 juni 1891 med skraddaren Ola Zommarin som förläggare.

Manusstopp: Nr 5: 30 sep
Nr 6: 11 nov

Utgivning: 20 okt
1 dec

REDAKTION:
Dövas Tidning
Rissneleden 138, 5 tr.
174 57 Sundbyberg
redaktionen@dovastidning.se

Ansvarig utgivare och redaktör:
Niclas Martinsson
073 833 30 60 (sms)
niclas.martinsson@dovastidning.se
Layout: Niclas Martinsson & Linda Stål
Korrektur: Helena Fremnell
Omslagsbild: privat
Form: Formligen.se

PRENUMERATION:
Prenumerationspris: 300 kr/år
Kundservice:
prenumeration@dovastidning.se

Facebook: facebook.com/dovastidning
Twitter: @dovastidning

ANNONSER:
Bokas och lämnas till:
annons@dovastidning.se
0506 300 58 eller 0730 562 169
Förenings- och internannonser bokas och lämnas till:
redaktionen@dovastidning.se

Upplaga: 5000 ex
Tryck: Augusti 2016
Carlshamn Tryck & Media ab
ISSN 1402-1978

dovastidning.se

Richard Sahlin blev ratad av Södertörns högskola för att tolkkostnaden var alltför hög.

Topputbildad fick inte jobbet

Den döva juristen Richard Sahlin var nära att få drömjobbet som lektor vid Södertörns högskola. Men högskolan valde att avbryta rekryteringen av honom. Orsaken var att tolkkostnaden var alltför hög. Nu har han anmält skolan till Diskrimineringsombudsmannen.

För Richard Sahlin var det som om drömmen slog in när Södertörns högskola tidigare i år meddelade att han var mest kvalificerad bland sökande för tjänsten som lektor i offentlig rätt. Han hade sedan han blev klar med sin doktorandutbildning 2004 kämpat varje år för att få en fast anställning i den akademiska världen. Konkurrenten om jobben var tuff. Inte gjorde det situationen lättare när det var arbetsgivaren som skulle stå för tolkkostnaden. Istället fick han fortsätta forska och blev därmed docent. Han arbetade också som gästlärare vid flera högskolor och universitet. I maj fick Richard Sahlin mejl från Södertörns högskola om att rekryteringen av honom hade avbrutits.

– Jag blev chockad! berättar Richard Sahlin.

Högskolan förklarade att tolkkostnaden var alltför hög för att vara skälig. Tidigare under våren hade de gjort en utredning om hur mycket det kostade att anlita tolk. De tog kontakt med Arbetsförmedlingen (AF) och Tolkcentralen i Stockholm.

AF talade om vilka bidrag högskolan hade möjlighet att söka. T.ex. kunde de få 60 000 kronor per år för att Richard Sahlin skulle kunna få personligt biträde (tolk). Tolkcentralen förklarade hur vardagstolkning, som de har ansvar för, fungerar. Det är att

när han går på arbetsplatsträff, fackligt möte och dylikt så är sådan tolkning kostnadsfri men inte när han utför sitt arbete.

Arbetsgivaren presenterade utredningen för honom som visade att tolkkostnaden låg på över en halv miljon kronor per år före avdrag för bidrag från AF. Han hade inga synpunkter på den.

– Jag trodde att det innebar att de var på gång med att anställa mig. Därför hade jag inga synpunkter på den, säger Richard Sahlin.

Han tänkte också att eftersom Stockholms universitets rektor beslöt år 2015 att universitetet skulle stå för tolkkostnaden när deras anställda behövde tolk borde Södertörns högskola också kunna göra samma sak. Men istället fick han sedan veta att kostnaden var för hög.

– Vi diskuterade aldrig olika förslag på att sänka den.

Richard Sahlin har anmält Södertörns högskola till Diskrimineringsombudsmannen (DO). Han hoppas att DO beslutar att stämma högskolan för diskriminering och att hans fall tas upp i Arbetsdomstolen. Anledningen är att det saknas rättspraxis om vad en skälig kostnad är när det gäller arbetslivstolkning. Enligt diskrimineringslagen och arbetsmiljölagen är arbetsgivaren skyldig att tillgänglighetsanpassa arbetsplatsen. Men det finns undantag i diskrimineringslagen för kostnader som kan anses vara icke-skäliga.

Södertörns högskola gick med överskott både 2014 och 2015. I Richard Sahlins fall är tolkkostnaden väldigt liten i förhållande till vinsten och hela skolans budget.

Hur kommer det sig att ni säger att ni saknar ekonomiska förutsättningar att anställa Richard Sahlin?

– En statlig myndighet gör inte vinst. Även om vi tillfälligtvis kan visa överskott är vårt uppdrag att använda hela den budget vi får för undervisning till just undervisning, säger Mats Bergman, prefekt vid institutionen för samhällsvetenskaper på Södertörns högskola.

Även om Richard Sahlin hoppas att Arbetsdomstolen dömer till hans fördel anser han att arbetsgivaren inte ska behöva stå för tolkkostnaden. Istället ska samhället ta tolkkostnaden.

SDR:s tillförordnade ordförande, Henrik Sundqvist, kommenterar Richard Sahlins fall:

– Hans fall är ett tydligt exempel på den utestängningseffekt, men också kompetensförlust i samhället som vuxit fram de senaste åren. Tolktjänsten är i dag ett ohållbart system som fått kraftig kritik bland annat från SDR. Vi anser att tolkkostnader ska ingå i det gemensamma samhällsansvaret – inte ligga på enskilda arbetsgivare. Det ska bli intressant att se om Richards anmälan kan bidra till en förändring av reglerna för arbetslivstolkning.

DO uppger för DT att de inte kan uttala sig om Richard Sahlins fall då det är under utredning. De måste först bedöma om de kan få framgång i domstol och om en ny dom behövs för att belysa rättsläget bättre. De finner eventuellt att en snarlik rättspraxis redan finns. 2010 förlorade DO i rätten mot Försäkringskassan som ansåg att det inte var skäligt att lägga ner 20 000 timmar på att programmera om handläggningssystemet så att det funkade ihop med en synskadad persons hjälpmedel. Hon nekades därmed jobb hos FK. Men Richard Sahlin anser att en teckenspråkstolk och ett ändrat datoriserat system är två helt olika tillgänglighetsanpassningar.

I våras föreslog regeringen en ny lag om tolktjänst för vardagstolkning. Den går bl.a. ut på att arbetsgivaren fortfarande ska stå för tolkkostnaden. SDR, HRF och andra organisationer är väldigt kritiska mot förslaget. DT har citerat ur deras remissvar – läs mer i nästa spalt här intill. **TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON**

DÖVAS TIDNING I ALMEDALEN 2016

DT har intervjuat åtta riksdagsledamöter i Almedalen om vad de tycker om att arbetsgivaren står för tolkkostnaden. Kolla vad de ger för svar i DT PLAY på [dovastidning.se](#).

Lagförslag om vardagstolkning får tummen ner av de flesta

Regeringen föreslår en ny lag om tolktjänst för vardagstolkning. Förslaget har varit ute på remiss och fått mer kritik än beröm av berörda myndigheter och organisationer. DT citerar ur några av deras remissvar.

”Förslaget saknar helt konsekvensanalys om hur användarna påverkas och riskerar att kraftigt försämra tolkanvändarnas möjligheter att använda tolkservice”

SDR & HRF i ett gemensamt remissvar

”Specialpedagogiska skolmyndigheten saknar en konsekvensanalys utifrån ett barnperspektiv”

SPSM

”Med dagens system och regelverk för tolktjänst i arbetslivet, vilket lagförslaget cementerar, kommer våra barn och ungdomar i praktiken att väljas bort i rekryteringsprocessen av kostnadsskäl”

DHB

”Konsekvensanalysen av en lag om tolktjänst är bristfällig vad avser konsekvenser för landstingens verksamheter och tolkanvändaren”

Sveriges kommuner och landsting, SKL

”Att inte räkna in hörande personer som tolkanvändare ger en felaktig bild av vem som har behov av teckenspråkstolk och vem som borde omfattas av begreppet vardagstolkning”

Stockholms universitet

”Promemorian (lagförslaget reds anm) saknar dock en konsekvensanalys ur ett diskrimineringsperspektiv”

DO

”En återkommande viktig synpunkt som framkommer vid flera tillfällen i texten (förslaget reds anm) är behovet av att tydliggöra begreppet vardagstolkning. /.../ Dock kan vi konstatera att lagförslaget inte gör några egentliga tydliggöranden.”

Tolkcentralernas arbetsledarförening

”Vår allvarligaste invändning är att man inte noggrant utrett konsekvenserna och möjligheterna att skapa en jämlik användning över landet utan fortfarande låter landsting och i framtiden olika regioner/kommuner sköta detta på olika sätt”

Örebro universitet

”MFD bedömer att befintliga hinder för att få tolk i arbetslivet inte försvinner i och med förslagen i promemorian”

Myndigheten för delaktighet

”Lagförslagets snäva definition av tolkanvändare som barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade och personer med dövblindhet utgör ytterligare ett problematiskt moment. Ur Riksteaterns perspektiv är det ofta just hörande som är tolkanvändare”

Riksteatern

Kommunen vägrade översätta åt Agneta

Agneta Jatko bad om att tre sidor i kommunstyrelsens protokoll som rörde teckenspråkiga invånare i Skellefteå skulle översättas till teckenspråk. Hennes begäran avslogs. Hon överklagade till Kammarrätten, som i somras gav kommunen rätt.

– Jag är besviken, säger hon till DT.

Agneta Jatko är besviken på sin kommun. FOTO: PRIVAT

Kommunstyrelsen diskuterade i mars skrivelsen om positiv särbehandling av teckenspråkiga invånare i Skellefteå. Den som står bakom skrivelsen anser att kommunen ska utveckla sin service på teckenspråk genom att bl.a. anställa ett slags teckenspråkskunnig samordnare. 2014 beslöt barn- och grundskolenämnden i kommunen om att teckenspråk ska ses som ett minoritetsspråk när det gäller modersmålsundervisning. Personen anser att det inte räcker utan kommunen måste också se till alla teckenspråkiga invånare i olika åldrar.

Kommunstyrelsen beslöt att inte inrätta en särskild tjänst utan fortsätta att följa utvecklingen och se vilka behov teckenspråkiga invånare har och agera därefter. För att fullt ut förstå ville Agneta Jatko att det beslut som var på tre sidor i protokollet skulle översättas till teckenspråk.

– Vi ville veta på vilket sätt vi kunde påverka, säger hon som är aktiv i Skellefteå Dövas Förening.

Skellefteå kommun sa nej till att översätta med hänvisning till Tryckfrihetsförordningen som reglerar hur allmänna handlingar ska utlämnas. Agneta Jatko överklagade till Kammarrätten, som i juli gav kommunen rätt. En kommun har ingen skyldighet att översätta en handling. Hon är besviken på Kammarrättens avslag.

– Jag ville testa systemet och se hur långt jag kunde komma.

Hon berättar att man kan skicka mejl på teckenspråk till kommunen och

att de i sin tur översätts till svenska av teckenspråkskunniga medarbetare. Därför tycker hon att det är märkligt att kommunen inte gått med på att översätta från svenska till teckenspråk.

Kommunsekreterare Johan Forssell har, trots upprepade frågor från DT, inte velat svara på frågan om varför kommunen inte gjorde mer så att Agneta Jatko kunde förstå beslutet bättre, t.ex. genom en tolk eller en teckenspråkskunnig medarbetare. Han svarade bara att det här fallet gällde endast begäran om utlämnande av allmän handling.

Tommy Lyxell vid teckenspråksrådgivningen på Språkrådet anser att kommunen borde ha sett till att erbjuda en kopia på lättare svenska eller förklara genom en tolk. Detta särskilt då beslutet rör teckenspråkiga. Men problemet är att kommunen har inga skyldigheter att översätta.

– I Minoritetslagen finns det mer långtgående bestämmelser. Talare av finska, meänkieli och samiska har rätt att använda sitt modersmål i kontakter med myndigheter, såväl muntligen som skriftligen, i kommuner som är anslutna till ett förvaltningsområde. Om handlingar bara finns på svenska kan kommunen vara skyldig att göra en översättning ifall en person önskar det och om ärendet har anknytning till den enskilde. Men svenskt teckenspråk räknas inte som ett nationellt minoritetsspråk och därför kan man inte tillämpa denna lag på svenskt teckenspråk, förklarar Tommy Lyxell.

NICLAS MARTINSSON

Bildtelefoni.net förmedlar inte längre samtal på engelska

● Sedan 1 juli 2016 är förmedlingstjänsten Bildtelefoni.net öppen dygnet runt till många användares stora glädje. Det finska företaget, Evantia, har hand om tjänsten efter att ha vunnit upphandlingen. Tidigare var det Region Örebro län via sin tolkcentral som drev den. Evantia använder sig av två svenska underleverantörer: Neriketolkarna och teknikföretaget Nwise som är känt för sina bildtelefoner.

Bildtelefoni.net har studior i Örebro, Uppsala och Visby i vilka tolkarna sitter och förmedlar samtal, berättar Maria Frendberg, verksamhetsansvarig vid Neriketolkarna för Dövas Tidning. 35-45 tolkar har anställts. Flera av dem arbetade tidigare på Tolkcentralen i Örebro.

En av de andra positiva förändringarna är förutom de utökade öppettiderna att man nu kan prata i upp till en timme istället under vardagar mellan klockan 8 och 17. Men före 8 och efter 17 och på helgdagar är det fortfarande högst 30 minuter som gäller.

Kenneth Sandberg är en av dem som brukar använda tjänsten. Han är besviken på att han inte längre kan ringa samtal på engelska. Möjligheten att förbeställa samtal på engelska har försvunnit på grund av låg efterfrågan. Han anser att det är märkligt att Texttelefoni.se kan förmedla samtal på engelska men inte Bildtelefoni.net.

SDR är kritiskt till att möjligheten har försvunnit och anser att argumentet att det är få som ringt samtal på engelska inte håller eftersom det fortfarande finns ett behov av att kunna ringa samtal på engelska. De har framfört kritiken till kommunikationsmyndigheten PTS, som upphandlat tjänsten.

DT har frågat PTS om det är möjligt att ändra så att leverantören Evantia också kan förmedla samtal på engelska. Peter von Wowern, enhetschef vid PTS, säger att det möjligen kan bli aktuellt men att tjänsten först måste utvärderas och följas upp genom regelbundna möten med brukarrådet och dialoger med Evantia.

NICLAS MARTINSSON

Basketstjärnan Cissi Ferm deltar i Mästarnas mästare

● Den kända döva basketspelaren, Cissi Ferm, deltar i tv-programmet Mästarnas mästare 2017. Då kommer hon att tävla mot några av Sveriges främsta idrottare som Anders Svensson och Josefin Lillhage. ”Stort, ärofyllt och väldigt spännande! Speciellt att som döv kunna få möjligheten att delta i ett sådant stort program”, säger Cissi Ferm till DT. Inspelningen börjar i september och nästa säsong av Mästarnas mästare sänds 2017.

Birgittaskolan + hörandeskola?

● Örebro kommun behöver fler skolplatser i centrala Örebro. Därför ska kommunen och Specialpedagogiska skolmyndigheten, som ansvarar för Birgittaskolan, göra en förstudie kring samexistens. I slutet av maj i år protesterade flera av Birgittaskolans elever mot att dela skolan med hörande. Jessica Ekerbring (S), ordförande i programnämnd barn och utbildning, säger till tidningen NA om protesterna: ”Det är väl ingen som vill göra något mot eleverna. Vi måste lyssna på alla intressenter om frågan. Vi vet att det finns skolor där man går ihop, hörande och döva, och det fungerar jättebra. Det är svårt det här för samtidigt på gymnasiet (riksgymnasiet för döva reds anm) är man väldigt noga med att man vill vara tillsammans med hörande”.

Foto: SPSM

Vänerskolan ska inte flytta från sina historiska lokaler

● Vänerskolan ska inte flytta. Det har ledningen för västra regionen inom SPSM beslutat efter att ha sett sig om efter andra lokaler. Det Vänersborgs kommun kunde erbjuda skolan var att bli granne med en kommunal högstadieskola som har ca 550 elever. Men det alternativet var inte lämpligt för Vänerskolan, som har elever från F-klass till klass 10, berättar biträdande enhetschef Jonas Sandkvist för Dövas Tidning. Istället ska Vänerskolan vara kvar i sina nuvarande lokaler och skolmiljön ses över ur alla aspekter som ljud- och teckenspråksmiljö, fysisk och visuell tillgänglighet. Nu har skolan drygt 55 elever.

Diskrimineringslagen skärps

● Den 1 januari började en utökad diskrimineringslag gälla, i vilken bristande tillgänglighet ses som diskriminering. Nu föreslår regeringen att mindre företag med färre än tio anställda också ska omfattas av förbudet mot otillgänglighet i diskrimineringslagen. Men det förutsätter att individen och företaget har en varaktig relation. Till exempel ska man vara stamkund på ett café som upplevs som otillgängligt. Och den kostnad som företaget tar för att tillgänglighetsanpassa sin verksamhet ska vara skäligen enligt lagen. Förslaget är nu ute på remiss.

Beställ latte på teckenspråk av döva vid Starbucks i Malaysia

● Ett Starbucks-café i Kuala Lumpur har hela 10 döva anställda. Bara 3 är hörande. Just det caféet är det första i sitt slag i världen, uppger Starbucks. Man kan beställa på teckenspråk eller genom att fylla i ett särskilt formulär. Sedan får man ett ordernummer. När drycken är klar för avhämtning visas numret på en stor skärm. Chefen är hörande och teckenspråkskunnig. Den döva skiftledaren och baristan, Mohammad Aizad Bin Ariffin (på bilden), drömmer om att en dag bli Starbucks första döva butikschef i Malaysia. Det teckenspråkiga Starbucks-caféet ligger i en shoppinggalleria.

65

år fyller World Federation of the Deaf i september. Världsförbundet för döva grundades i Rom, Italien, den 23 september 1951. Fem dagar senare ägde dess första världskongress rum. Värden var det italienska dövförbundet. De ska uppmärksamma 65-årsdagen den 23 september på sitt huvudkontor i Rom med inbjudna gäster.

DÖVHETEN

© VIKTOR JÄDERLUND

Ledarskifte: från Hanna till Henrik

I somras genomgick SDR ett ledarskifte. Den före detta ordföranden, Hanna Sejlitz, är numera generalsekreterare. Vice ordförande Henrik Sundqvist blev därmed ordförande.

Hallå där, Henrik Sundqvist. Hur känns det att ta över ordförandeklubban från Hanna Sejlitz?

– Det känns spännande och är en stor utmaning, särskilt då Hanna Sejlitz har gjort ett gott arbete som ordförande. Så det blir tufft att efterträda henne.

Vad ska du jobba främst med som ordförande fram till kongressen i juni nästa år?

– Först och främst ska jag tillsammans med kansliet se till att den omorganisation som varit flyter på bra. Sedan ska vi förbereda oss inför kongressen och se vilka motioner som vi är klara med och kan bocka av respektive fortsätta jobba med. Och så ska vi gemensamt se till att lyckas med det vi vill göra fram till kongressen.

Blir det ett heltidsuppdrag?

– Jag kommer att vara ordförande på heltid från och med den 1 oktober. Till dess går jag upp i tid allt eftersom.

Var jobbar du nu?

– Jag är ungdomskonsulent för Stockholms Dövas Ungdomsråd (SDUR) sedan 5 år tillbaka. Det jobbet kommer jag att vara tjänstledig från.

Hur känns det att vara tjänstledig från SDUR?

– Lite vemodigt. Jag har alltid tyckt om att jobba med ungdomsorganisationer. Tidigare var jag engagerad i Sveriges Dövas Ungdomsförbund. Nu är jag på SDUR. Samtidigt tror jag att det kan vara bra för SDUR att prova något nytt medan jag är borta (reds anm: de ska söka en vikarierande ungdomskonsulent). NM

Hallå där, Hanna Sejlitz. Du blev tillfrågad av styrelsen att bli generalsekreterare. Vad fick dig att tacka ja till tjänsten?

– Jag ser uppdraget som viktigt, roligt och intressant. Jag vill bidra till SDR:s utveckling och arbete för döva i Sverige.

Vad gör en generalsekreterare?

– Jag är direkt underställd förbundsstyrelsen och har det övergripande ansvaret för SDR:s interna organisation. Det innebär att jag leder och utvecklar förbundets samtliga verksamheter, ansvarar för personalfrågor och kansliets arbetsfördelning, samordnar det löpande intressepolitiska arbetet och är tillsammans med förbundsordförande förbundets främsta representant utåt. Och jag har ansvar för SDR:s interna och externa kommunikation och för förbundets budgetarbete och redovisning, med operativt stöd av den kommunikationsansvariga respektive ekonomen.

Vad ska du jobba främst med fram till kongressen i juni nästa år?

– Det är flera områden. Nya vindar är det ena området – hur SDR:s organisation och logga ska se ut i framtiden och vilket perspektiv vi ska arbeta utifrån. Det andra är de intressepolitiska frågor som är aktuella. Bra start i livet, tolktjänsten, rätten och möjligheten att använda teckenspråk i olika verksamheter och kontakt med myndigheter till exempel i vård och omsorg, och utbildning samt för asylsökande.

Det tredje är att vi arbetar vidare med de motioner som kongressen beslutade om, sammanfattar kongressperioden och vad vi åstadkommit. Vi ska också tillsammans med styrelsen utforma förslag till kongressen på vad vi ska satsa på framöver.

Det fjärde är att vi bygger vidare på den nya kansliorganisationen så att vi får bra förutsättningar för fortsatt arbete. NM

SDUF går med minus 2015

● I våras informerade Sveriges Dövas Ungdomsförbund om att de hade underskott förra året (*drygt 1,1 miljoner kronor. Det motsvarade 58 procent av omsättningen*). Det fick bl.a. Stockholms Dövas Ungdomsråd att skicka ett öppet brev till ungdomsförbundet i slutet av maj där de frågade hur det kunde komma sig att förlusten var så stor. Ordförande Mia Modig förklarar för DT att det är flera faktorer som ligger bakom underskottet. Förbundet har inte haft en tillräckligt god kostnadskontroll och det har skett personalförändringar inom kansliet. Vidare var det tidigare SDR som skötte förbundets ekonomi. Nu har SDUF en egen ekonomiassistent. Den övergången var inte smidig. Sedan var 2015 ett intensivt år för SDUF med många aktiviteter. Bl.a. har gratis styrelseutbildning för unga ordnats, språkresa till USA arrangerats och kampanjfilmer om förbundet och civil olydnad tagits fram.

En positiv effekt av aktiviteterna 2015 är att två nya ungdomsklubbar ska antas på förbundsstämman i oktober i år, enligt Mia Modig. Snart har förbundet 9 ungdomsklubbar.

– Bara det är en otroligt fantastisk utveckling, säger hon.

När SDUF-styrelsen fick reda på underskottet vidtog de ett antal åtgärder. Det var bland annat att stärka rutinerna för att söka externa medel (fonder) och att se över kostnaderna. Styrelsen ska presentera förslag på förbundsstämman om hur ekonomin ska stärkas. Nu ligger det egna kapitalet på 210 000 kr, en minskning med 1,37 miljoner kronor från 2014 års nivå. Mia Modig säger att prognosen för 2016 ser ljus ut tack vare de avsevärt ökade externa medlen och kostnadskontrollen.

– Vi väntas kunna göra ett plusresultat på minst 100 000 kr, säger hon.

SDUF fyller 50 år i år. En festlighet ska äga rum i samband med förbundsstämman i Stockholm men den ska av ekonomiska skäl vara mindre än planerat. NICLAS MARTINSSON

Yerker Andersson 1929-2016

Stor WFD-profil har gått bort

Svenskamerikanen Yerker Andersson gick ur tiden den 18 juli. Han är främst känd för att ha varit WFD:s ordförande och professor i sociologi vid Gallaudet-universitetet. DT sammanfattar hans rika 86-åriga liv.

Redan som ung visste Yerker Andersson, född 29 november 1929 i Vallentuna, att han ville nå högre. Efter 8 år på Manillaskolan vägrade han gå fortsättningsskolan för döva pojkar i Vänersborg där man valde mellan att bli skomakare, skraddare eller snickare. Istället studerade han till tandtekniker och arbetade som det i tio år.

1955 började han studera på Gallaudet i Washington DC. Han tog fil. kand-examen i sociologi och senare masterexamen vid det välansedda Columbia-universitetet i New York.

Med start på 1960-talet arbetade han som assisterande professor i sociologi på Gallaudet. 1981 blev han klar med sin doktorandutbildning och professor i sociologi 1982.

I början av 1990-talet var han med och utvecklade Gallaudets utbildning i amerikanskt teckenspråk och dövstudier. Han var chef för institutionen i dövstudier 1994-1996. Därefter gick han i pension.

Yerker var WFD:s vice ordförande 1975-1983 och ordförande 1983-1995. Liisa Kauppinen från Finland blev invald som vice ordförande 1983 (hon blev sedan generalsekreterare och ordförande för WFD). Hon berättar för DT att han var den första i WFD-sammanhang som förklarade vad döva och teckenspråk var ur det sociokulturella perspektivet. Och han var också den första döva WFD-ledaren att tala i FN:s generalförsamling. Då var året 1992.

– Han har med sina kontakter i den akademiska världen bidragit oerhört mycket till WFD, säger Liisa Kauppinen som med värme minns sina 12 år med honom i styrelsen.

Hon beundrar hans diplomatiska sidor och hängivna arbete för mänskliga rättigheter och respekt för nationella teckenspråk, inte minst att amerikanskt teckenspråk inte skulle ta över i andra länder som det gjort i åtskilliga länder.

– Jag minns Yerker som en varm, diplomatisk, lyhörd och humoristisk man. Han var lätt att jobba med, berättar Liisa Kauppinen.

NICLAS MARTINSSON

Yerker på FN-möte 1992. FOTO:WFD

Yerker med tupp vid WFD-seminariet i Kenya 1990. FOTO:WFD

Yerker som ung student vid Gallaudet-universitetet i USA. Bilden är tagen 1957. ARKIVFOTO

Ny statlig skolutredning klar

● Den statliga utredningen om utbildning för elever med vissa funktionsnedsättningar blev klar i somras. Jan Sydhoff ledde den. Några av de förslag som han presenterar är att SPSM ska starta och ansvara för 10-15 regionala nav. Tanken är att de ska samordna insatser mellan stat, landsting och kommun med eleven i centrum. Vidare föreslås att SPSM inte bara ska ge råd och stöd på begäran utan också få bedriva uppsökande verksamhet.

Utredaren Jan Sydhoff vill även stärka rätten till undervisning i svenskt teckenspråk; elever ska få rätt till teckenspråksundervisning via modersmålsundervisningen och som språkval på samma villkor som nationella minoritetsspråk. Dessutom föreslås SPSM ha hand om distansundervisning på teckenspråk för elever som bor i kommuner som inte lyckats rekrytera teckenspråkslärare. DT följer upp utredningen i nästa nummer.

KÄLLA: HRF

Sverige kom trea i U21 fotbolls-EM

● Den 13 augusti var det semifinalmatch i U21 fotbolls-EM. Då slog Sverige Ryssland med 2-1. Segermålet sköts av Anton Lindberg Nyberg när det bara återstod tre minuter av matchen.

Värdlandet Polen knep förstaplatsen efter att ha vunnit med 3-2 mot guldfavoriten Turkiet.

Svenska Dövidrottsförbundet (SDI) har rapporterat om mästerskapet på sin sajt och Facebook-sida, där man bland annat kan se hur de svenska matchhjältarna togs emot på Arlanda flygplats på söndagskvällen den 14 augusti.

KÄLLA: SDI

Stort danskt tolkföretag i konkurs

● Ett av Danmarks största tolkbolag, Tolkecenter Danmark, har ansökt om konkurs. Aldrig har en så stor döv- och teckenspråksrelaterad verksamhet slagit igen portarna i landet tidigare. Tolkecenter Danmark har omkring 85 anställda och kontor i Köpenhamn, Fredericia och Århus. Förra året gjorde företaget förlust på nära 2 miljoner danska kronor. Orsaken till konkursen är vid DT:s pressläggning ännu inte känd. Företaget har inte gått ut med informationen om de inställda betalningarna vare sig på sin sajt eller sin Facebook-sida.

KÄLLA: LOUD.LAND

Grundaren av Flow TV:

”Amerikaner är dumma”

Kan man skapa ett virtuellt krig mellan tusentals döva i Amerika och Europa på grund av ett enda filmklipp? Svar: ja. Florian Tirnovan som ligger bakom Flow TV har lyckats med den bedriften. Han har en egen Facebooksida där ironiska filmer med mörk och rå humor läggs upp som väckt reaktioner hos döva över hela världen.

När den amerikanska fotomodellen Nyle DiMarco vann finalen i ”Dancing with the stars” blev han en förebild för miljontals människor i hela världen. Några dagar senare lade Florian ett klipp upp på Flow TV med det sarkastiska budskapet att vilken person som helst hade kunnat dansa så som Nyle gjorde. Då bjöd Florian på en show där han försökte dansa men det resulterade i att han bröt benet och gav Nyle en hälsning i form av ett fuck you.

Plötsligt haglade hundratals arga kommentarer, mestadels från amerikaner som skällde ut honom. Kvar stod Florian förbluffad över att nästan alla amerikaner fullständigt missuppfattat budskapet. Tanken med det satiriska filmklippet var att efterlikna skridskoproffset Michael Hubbs, också från USA, som tidigare kritiserat Nyle. Han sa att han kunnat dansa minst lika bra som

Nyle och att han tyckte att han skulle få mer uppmärksamhet än Nyle, i förhållande till hur mycket tid och kraft han lade ner på sin sport. Michael fick mycket kritik för att inte kunna glädjas med Nyles framgångar och blev anklagad att han själv ville stå där i rampljuset istället för Nyle.

Eftersom de flesta missuppfattade budskapet, att Florian faktiskt stod på Nyles sida och snarare gjorde ett satirklipp av Michael, blev det ett krig i kommentarsfältet mellan amerikanerna och européerna. Några kritiserade Florian för att vara precis som Michael Hubbs. Florian upplevde att det var fler européer som förstod humorn i klippet. Flera av dem försökte förklara den underförstådda poängen för amerikanerna men det hjälpte inte. Till och med när Nyle DiMarco skrev en kommentar att han tyckte att filmklippet var roligt fortsatte amerikanerna att skälla ut Florian.

Men då började Florian se det roliga i allt. Därför bestämde han sig att göra ett klipp av de bisarra kommentarerna som en uppföljning av första klippet där hans kompis Nabil spelade amerikan som rest hela vägen till Sverige (han råkade först resa till Schweiz och insåg att han rest fel och förlorade en massa pengar) och letade upp Florian. Även där fortsatte kommentarerna strömma in men nu var de extrema och någon skrev, ”jag ska våldta din mamma”. Då kände Florian att det gått för långt så han tog bort klippet. Några dagar senare la han upp samma klipp igen. Då blev det lugnare i kommentarsfältet.

– Jag visste att amerikanerna var dumma, men inte så pass dumma. Jag fattar inte att flera av dem faktiskt läst fyra år på Gallaudet universitet och att svenskar åker dit för att plugga, säger han.

Varför reaktionerna blivit så kraftiga tror Florian beror på att döva inte är vana vid att driva med sig själva eller att driva med andra döva kändisar. Han menar att hörande personer gör så jämt.

– Man säger ofta att döva är uppväxta i en trygg liten värld där alla är snälla mot varandra och att inga provokationer ska uppstå, det är en dödssynd. Därför tycker många att jag är sjuk i huvudet och är jätte-elak bara för att jag provocerar lite, säger han.

TEXT & FOTO: MOA GÄRDENFORS

WDSL DAGEN

10 september kl 12:00 - 16:00
på Medborgarplatsen i
Stockholm

Detta kommer att hända
- Talhållning
- Turkosa paraden
- Aktiviteter för de yngre
- Informationstålt

WDSL PUBAFTON

10 september kl 18:00 - 01:00
Stockholms Dövas Förening
Mer detaljerad information på
www.stockholmsdf.se

5 frågor till: HRF:s nya ordförande Mattias Lundgren

Du efterträder Jan-Peter Strömberg som ordförande för Hörselskadades riksförbund (HRF). Vem är du?

– Jag är 37 år och kommer från Katrineholm men bor nu i Västerhaninge, utanför Stockholm med min familj. Tidigare jobbade jag som ombudsman på HRF och innan det bodde jag i Örebro och jobbade som lärare på Risbergska skolan. Jag gick integrerat på en hörande skola i Katrineholm men upptäckte att det inte fungerade så bra. Därför började jag på riksgymnasiet för hörselskadade på Virginska skolan i Örebro. Då utbildade jag mig till kock och jobbade som det i några år. Jag har också ett stort sportintresse – jag spelade basket i dövas landslag och var med i flera OS och EM.

Hur känns det att få förtroendet att leda HRF?

– Det känns jättekul. Jag känner mig hedrad som fått ordförandeposten på HRF. Dessutom får jag möjlighet att träffa människor i olika delar av samhället, såväl engagerade medlemmar som beslutsfattare i riksdag och regering. Jag har alltid tyckt att det är kul att kunna påverka och diskutera viktiga frågor och det är ju precis vad en ordförande gör.

Vilka utmaningar har HRF?

– Vi har många utmaningar. En utmaning är att många hörselskadade har det svårt i skolan eftersom kommunikationen ofta fungerar dåligt och lärarna saknar kunskap om hörselskadades behov. Vi har ett tema just nu: ”Stark, synlig, hörselsmart”, som

innebär att vi arbetar för att stärka hörselskadade, så att fler känner sig starka, trygga, delaktiga och jämlika med andra – och väljer att vara öppna med sin hörselskada. Vi vill också att HRF ska synas mer i samhället och även öka engagemanget hos våra medlemmar.

Vad kommer du att arbeta främst med den närmaste tiden?

– Det är mycket man kan göra, men jag tror att vi har goda möjligheter till att lyfta upp olika hörselskadefrågor ännu mer nu än tidigare. Det är särskilt viktigt att lyfta frågan om hörselskadades skolgång så de får det stöd som krävs.

Vi jobbar också med textningsfrågan. Det finns i dag teknik och kompetens för att enkelt texta filmer och sändningar, men ändå är långt ifrån allt på tv och på webben textat. Sen tycker jag också att det är viktigt att alla hörselskadade ska få möjlighet att lära sig teckenspråk.

Du är teckenspråkig. Vad betyder teckenspråket för dig?

– Jag lärde mig teckenspråk när jag gick på dagis men det föll i glömska under min grundskoletid. Men när jag började i det döva landslaget under gymnasietiden kom teckenspråket tillbaka. Det underlättar mycket för jag kan lätt byta språk i jobbiga miljöer som på restauranger eller på tunnelbanan. Att både jag och min omgivning kan teckenspråk är lyxigt och teckenspråk skapar frihet. Teckenspråket har verkligen berikat mitt liv.

TEXT & FOTO: MOA GÄRDENFORS

Nathalie vågar livet för Papua Nya Guineas döva

Drömresan till Papua Nya Guinea förändrade 35-åriga Nathalie Simonsson Juhonewes liv. Nu bor hon där sedan sex år och riskerar ständigt sitt liv ute i djungeln för döva. Hon skapar även en genbank för de hotade hoyarter, porslinsblommor, som hon hittar i regnskogarna.

– Min världsbild har helt ändrats sedan jag flyttade till Papua Nya Guinea, säger hon, som nu besöker Sverige.

Det är trädgårdsmässan i Älvsjö och när Nathalie Simonsson Juhonewe dyker upp i Svenska Hoyasällskapets monter möts hon av idel glada hälsningar och kramar. Nathalie är en stor auktoritet i hoyakretsar och många har längtat efter att få träffa

henne och höra om hennes arbete i Papua Nya Guinea och de som inte talar teckenspråk kommunicerar via improviserade gester och tal så gott det går.

Trädgårdsmässan må prunka av växter men är med sin teknik och bekvämlighet ändå en skarp kontrast till den vildvuxna värld som numera är Nathalies hemland – regnskogen på Papua Nya Guinea och staden Ukarumpa – där hon har sitt hem med mannen Foreting och sonen Theo.

Redan som barn var Nathalie fascinerad av regnskogarna och drömde om att åka dit, berättar hon.

– Jag hade hört spännande berättelser om växter och djur som finns där och arter som inte ens är upptäckta. Jag var så nyfiken.

Via sin mormor och gammelmyster hade hon dessutom ett intresse för de porslinsblommor som växer i krukor här i Sverige men vilt i regnskogarnas höga träd.

– Jag tyckte det var så häftigt att lägga sticklingar i vatten så de fick rötter och blommorna luktade så gott på kvällen, säger hon.

2005 vid 24 års ålder gjorde hon en jorden runt-resa och då passade hon på att besöka Papua Nya Guinea. Hon skulle vara där i två veckor men blev kvar i två månader.

– De här två månaderna förändrade hela mitt liv. Har man inte varit på Papua Nya Guinea är det omöjligt att förstå hur det är där. Naturen och kulturen – det liknar inget annat. Tanken var att jag skulle åka hem och bli ekobonde i Sverige men jag fastnade för ön.

En anledning till att Nathalie fångades av ön var mötet med flera döva där som hade det otroligt tufft.

– Många kallar döva för ”tokiga” för man har inte ens ordet döv i vokabulären. Jag kände att så här ska det inte behöva vara. Folk frågade hur jag hade det som döv i Sverige och när jag förklarade blev de imponerade. Jag kände att jag kunde ge dem något.

Nathalie såg också hur regnskogsskövlingen hotar alla de många hoyaarter som inte kan leva i den ungskog som blir när man hugger ner regnskogen.

– Jag kände att här kan jag göra något och bestämde mig för att åka tillbaka igen, säger hon.

Efter en fem år lång process med lingvistikstudier och bidragsansökningar var hon redo att åka iväg igen 2010. Sedan dess har hon förenat sina två kall och gjort turer ut i regnskogen då hon dokumenterat hoyaarter och samtidigt besökt byar för att söka upp döva. Vissa byar i Papua Nya Guinea har många döva på grund av ett utbrett kusingifte och även malaria och öroninflammationer påverkar. Bemötandet Nathalie får i byarna varierar enormt.

– I en by kan de säga: ”titta vi har också en döv”. I en annan by säger de: ”det finns inga döva här” och efter några dagar förstår man att det gjorde det visst, men de skämdes för att säga det.

Nathalie brukar börja med att ta reda på hur man ser på döva och om man försöker använda någon sorts teckenspråk med dem.

– Jag försöker få dem att förstå att utan språk kan man inte lära sig något. Om polletten trillar ner, då kan jag fortsätta mitt arbete.

Hon har både ljusa och mörka minnen från sina möten. Det finns mycket vidskepelse i vissa folkgrupper och en del tror att dövheten är ett straff. Flera gånger har hon mött personer som lämnat sina döva barn att dö i skogen.

– Det värsta var mamman som sa: ”jag har lämnat två barn i skogen – lär mig så gör jag inte det igen”, säger hon.

Men Nathalie har också positiva exempel - som mamman som redan använde ett egenpåhittat teckenspråk med sin dotter och verkligen ville lära henne allt.

– Jag berättade för dem att det fanns en dövskola två dagars kanotpaddling bort och senare fick jag höra att dottern fått börja där, säger Nathalie.

Under åren hon bott på Papua Nya Guinea har hon även varit med och stöttat papuaner som gör en självlärande bok i teckenspråk. Hon har också varit med och jobbat för att teckenspråk ska bli ett officiellt språk i landet, vilket det nu är.

Nathalie Simonsson Juhonew med maken Foreting och sonen Theo.

– Papua Nya Guinea har flera officiella språk redan så landet var öppet för ett nytt, säger Nathalie.

Att Nathalie som döv och blott 24 år gammal vågade ge sig iväg till ett land med livsfarliga djur, malariamyggor och djungler som gjorda för att gå vilse i förklarar hon med att hon har en stark vilja att följa sitt hjärta.

– När jag var liten och gick i skolan fick vi döva lära oss att vi kunde bli vad vi ville oavsett om vi hörde eller inte. Det tog jag till mig. Jag har alltid tänkt att när jag blir gammal vill jag inte ångra någonting, då ska jag ha gjort allt jag vill, säger hon.

Numera är hon även extra förankrad i landet efter att ha bildat familj med den guide hon lärde känna ön med, Foreting.

Hon älskar att bo i ett land där hon slipper vintern men samtidigt är det tufft att leva på ön. Ukarumpa har världens största missionärsstation. Där bor 500 familjer och det finns internet, sjukvård och akutflyg till Australien. Men i övriga landet är man självförsörjande, utan el och med dåliga vägar och ingen sjukvård. Malariarisken, insektsbetten och den starka solen frestar på och det finns 800 olika språk och kulturer på ön så Nathalie får hela tiden möta människor med helt andra synsätt på livet än hon själv har.

– Ibland känns det som att jag kommer till en annan planet när jag åker hem till Papua Nya Guinea. Många kanske aldrig har sett vita och det händer att barn börjar gråta när de ser mig. Det kan ta dagar innan vissa vågar prata med mig. Men jag vill hjälpa döva och brinner för det och vill in i skogen och leta efter växter – då spelar det ingen roll var jag bor, säger Nathalie.

Men kanske börjar flytten till Sverige ändå vara nära. Genbanken med hoyaarter börjar bli färdig och snart även teckenspråksboken.

– Jag har bott där i sex år nu och åstadkommit så mycket. Min kropp börjar bli ganska sliten av den svåra terrängen och kulturskillnaderna som kräver snabb anpassning. Jag kan längta efter att flytta hem igen ibland, säger hon.

TEXT: MARTINA NYHLIN FOTO: PRIVAT

Vill du bidra till projektet – gå in på www.paradiseforest.net

Med önskan om en härlig höst!

**Anette
Casselstål**

**Anna
Josephsson**

**Annaklara
Gesang**

**Camilla
Jansson**

**Camilla
Sjöström**

**Emma
Måndroppe**

**Hanna
Bernhardson**

**Jenni
Hestrell**

**Jenny
Stålberg**

**Jessica
Dobson**

**Lena
Ekevid**

**Linda
Wigersjö**

**Lisa
Kellerman**

**Lisbet
Holm**

**Mio
Parsmo**

**Sandra
Wallin**

**Sanna
Roos**

**Sofia
Lindfors**

**Sofia
Leander**

**Stefan
Larsson**

AB STOCKHOLMSTOLKARNA

för barndomsdöva, dövblinda och hörselskadade

www.stockholmstolkarna.se

**Camilla
Wikström**

**Carina
Röstlund**

**Catharina
de Ron**

**Cisilia
Sturzenbecker**

**Elise
von Weisz**

**Johanna
Sandholm**

**Jonas
Seger**

**Josephine
El-Masri**

**Karolina
Rejnuš**

**Katarina
Mårtensson**

**Märta
Bergström**

**Niklas
Eriksson**

**Nina
Gripenborn**

**Priscilla
Ferrera**

**Robert
Ingvarsson**

**Stina
Halvardsson**

**Therese
Bjärud**

Vi förmedlar professionella tolkar för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.

Vi finns i Stockholm och arbetar främst i Stockholmsregionen, Uppsala och Mälardalen, men även i övriga Sverige och andra länder.

Vill du ha tolk från oss?
Kontakta oss så berättar vi hur.

bestallning@stockholmstolkarna.se

Jag har Waardenburgs syndrom

Oskar Thulin är en av de döva som har Waardenburgs syndrom. Därför har han ett karaktäristiskt utseende, klarblå ögon och vita tofsar i håret.

Det här är den tredje delen i artikelserien om dövgener – DT förklarar vad Waardenburgs syndrom är för något.

26-åriga Oskar Thulin från Vänersborg tillhör de cirka 3 procent av döva som har detta syndrom. Man tror att 1 av 40 000 av befolkningen har detta syndrom och det är inte alla med syndromet som blir döva. Syndromet uppstår

vanligtvis i samband med att det sker en mutation i melanin-genen. Melanin är en gen som färgar huden, ögonen och håret hos människan. Om man får en mutation i denna gen kan detta leda till pigmentbrist som i sin tur kan ge personen ett karaktäristiskt utseende i form av vita tofsar, olika ögonfärger hos båda ögonen eller klarblå/isblåa ögon och/eller pigmentbrist på huden. Detta kan också påverka de inre funktionerna i innerörat, vilket är anledningen till varför många, dock inte alla, med Waardenburgs syndrom är döva.

Oskar Thulin är född i Sävsjö i Småland och när han var ett år gammal började han på ett hörande dagis i Småland och då var det ingen som visste att han var döv.

– Mina föräldrar väntade på att jag skulle börja prata, berättar Oskar.

Men sen upptäckte de att Oskar inte hörde eller började prata så hans mamma tog med honom till Barnavårdscentralen.

– Då gick allt väldigt fort. Efter två månader fick jag hörapparater och kontakt med hörselvården. Snart var min familj på teckenspråkskurs, säger Oskar.

När Oskar var i skolåldern flyttade hela familjen från Småland till Vänersborg för att han skulle få gå på Vänerskolan. När Oskar var i 8-9 års åldern fick han komma till Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg och träffa en genetiker som bekräftade att han hade Waardenburgs syndrom.

Waardenburg-genen är oftast dominant, vilket innebär att man har en stor chans att få genen själv om ena föräldern har det. Det finns två typer av dominanta gener. Den ena heter homozygous gen och innebär att det är 100 % chans att genen förs vidare från förälder till barn. Den andra är heterozygous dominant gen och går ut på att om den ena föräldern har denna gen är det 50 % chans att genen förs vidare till barnet även om den andra föräldern inte bär på genen. Alltså innebär det att många personer med Waardenburgs syndrom har minst en förälder som också har det själv. Dock finns det ovanliga fall där Waardenburg-genen är recessiv, vilket oftast innebär att föräldrarna är bärare av genen utan att ha syndromet själva och då har de 25% chans att föra vidare genen till sina barn. Uppkomsten av Waardenburgs syndrom kan också bero på nya mutationer i genen även om det inte funnits någon i slakten som bär genen.

Det finns fyra olika typer av Waardenburgs syndrom varav typ 1 och 2 är de allra mest vanliga typerna och typ 3 och 4 är extremt ovanliga. Här nedan följer några karaktäristiska egenskaper hos respektive typ.

Typ 1: Dövheten är medfödd. Hörselnedsättning påträffas hos mer än hälften av alla med typ 1. Hörselnedsättningen är då medfödd och kan vara ensidig eller dubbelsidig. Det är vanligt att man utvecklar vitt hår före 30 års ålder och att man har vita tofsar i pannhåret. Det kan också vara karaktäristiskt med klarblå ögon

eller två olika ögonfärger och att man får pigmentbrist i huden. Det kan också vara vanligt att man har ett större avstånd mellan ögonen och en högt placerad näsrot samt kraftiga ögonbryn. Typ 1 är oftast dominant men kan i få fall vara recessiv eller uppstå på grund av en mutation i genen.

Typ 2: Typ 2 är också väldigt vanlig och symptomen liknar typ 1. Det som skiljer typerna åt är att fler med typ 2 föds med en hörselnedsättning jämfört med typ 1. Personerna har inte lika ofta ett större avstånd mellan ögonen vilket är vanligare hos typ 1. Det är vanligare med olikfärgade ögon. Typ 2 är vanligtvis en dominant gen vilket innebär att minst en annan familjemedlem också har syndromet men ibland kan man bli den enda i familjen med detta syndrom, vilket då kan bero på en recessiv alternativt en mutation i genen.

Typ 3: Denna typ är en väldigt ovanlig typ som kallas för Klein-Waardenburgs syndrom med väldigt få dokumenterade fall i världen. Är oftast en recessiv gen. Personen kan få samma symptom som typ 1 och 2 men även ha problem med armarna och axlarna som kan förbli underutvecklade.

Typ 4: Denna typ kallas för Waardenburg-Shah och är också väldigt ovanlig. Är oftast en recessiv gen. År 2008 fanns det bara 50 dokumenterade fall. Förutom hörselnedsättning, pigmentförändringar i håret och på huden, kan man ha besvär med tarmarna eftersom denna typ är en kombination av Waardenburgs syndrom och Hirschsprungssjukdom. Detta gör att nervceller saknas i en del av tarmen så det kan bli svårt för tarmens muskler att driva ut tarminnehållet.

Oskar har typ 2. Han berättar att man kan se det på honom eftersom han har klarblå ögon och har pigmentbortfall i håret. Dessutom är han döv. Han är den enda i familjen som har Waardenburgs syndrom. Till skillnad från andra personer med Waardenburgs syndrom som ofta har minst en annan familjemedlem med samma syndrom är Oskar ensam med det syndromet i slakten. Detta kan troligtvis bero på att Oskar tillhör den mer ovanliga gruppen som fått syndromet genom en recessiv gen från båda föräldrarna eller att det skett en mutation i genen.

Oskar får frågan om han vill berätta något om Waardenburgs syndromet.

– När jag var yngre skämdes jag över att jag hade Waardenburgs syndrom men i dag tycker jag att jag är unik! säger Oskar.

TEXT: MOA GÅRDENFORS FOTO: PRIVAT

Läs mer på nästa sida →

SYMPTOM	KÄNNETECKEN I %	
	WS TYP 1	WS TYP 2
Hörselnedsättning	47%-58%	77%-80%
Olika ögonfärger	15%-31%	42%-54%
Klarblåa ögon	15%-18%	3%-23%
Vitt pannhår	43%-48%	16%-23%
Tidigt åldrande hår	23%-38%	14%-30%
Pigment - förändringar i huden	22%-36%	5%-12%
Högt placerad näsrot	52%-100%	0%-14%
Kraftiga ögonbryn	63%-73%	7%-12%

KÄLLA: NATIONAL CENTER FOR BIOTECHNOLOGY INFORMATION

I juli 2016 träffade Clarisa (till vänster) och Orion varandra för första gången.

Clarisa och Orion är två unika Waardenburgs syndrom-barn

Clarisa Vollmar föddes döv och utan ögon för hennes föräldrar har Waardenburgs syndrom. Om båda föräldrarna bär på Waardenburgs syndrom typ 2a är det en sannolikhet på 25 % att barnet föds dövblind. Det är extremt ovanligt och det finns endast två dokumenterade fall i hela världen: Clarisa och Orion. Mot alla odds lekte deras äldre syskon med varandra innan de två ens var födda.

Juni 2015 åkte föräldrarna Rachel och Justin Vollmar åkte in på förlossningen i Wisconsin i USA. De trodde att de skulle få ett fjärde dövt barn eftersom de själva är döva och deras tre äldre barn är döva. Men när de tog emot sin nyfödda dotter upptäckte de omedelbart att det var något som inte stämde.

Läkaren upptäckte det också och tog därför in Clarisa för undersökning. När läkaren kom tillbaka med henne hade hon ett negativt besked. Läkaren förklarade att hon var orolig över deras dotter och rådde Justin och Rachel att åka till ett större sjukhus. Då blev de nyblivna föräldrarna väldigt oroliga och de insåg att något var fel med deras dotter. När de kom fram till det andra sjukhuset blev Clarisa undersökt på nytt av en annan läkare som försökte öppna Clarisas ögon.

Men det fanns inget där. Det var helt tomt. Inga ögonhålor fanns.

– När jag såg att läkaren försökte öppna Clarisas tomma ögon blev jag alldeles knäckt, berättar Justin.

Då fick de beskedet att deras fjärde dotter inte bara föddes döv utan också blind. Föräldrarna fick veta att hon aldrig kommer att kunna se eftersom hon föddes utan ögonglober och att det inte fanns något läkarna kunde göra.

När insikten att Clarisa skulle förbli dövblind resten av livet bestämde sig fadern Justin för att försöka acceptera situationen så fort som möjligt.

– Jag insåg att Clarisa skulle förbli blind resten av hennes liv. Därför bestämde jag mig för att acceptera det. Jag sa till läkarna att vi var redo att åka hem för det fanns inte något mer de kunde göra för henne, berättar Justin.

Efter bara fyra dagar åkte de hem.

Förutom att Clarisa är dövblind föddes hon också med vitt hår. Då upptäckte föräldrarna att hon var väldigt lik en annan familjs yngsta son som de kände till sedan tidigare. Familjens son, Orion hade också fötts med dövblindhet fem år tidigare och precis som Clarisa fötts med vitt hår och utan ögonglober. Han var den första i sitt slag och genom en genetisk undersökning fick Orions föräldrar, Heather och Thomas Withrow veta att Orions dövblindhet berodde på att båda föräldrarna bär på genen Waardenburgs syndrom 2a.

Justin och Rachel kände till familjens Withrows fall, att Orion föddes dövblind på grund av att båda hans föräldrar hade Waardenburgs syndrom. Då anade de att det kunde ha hänt dem

samma sak eftersom Clarisa och Orion var väldigt lika varandra. Modern Rachel visste att hon är döv på grund av Waardenburgs syndrom men fadern Justin visste inte varför han var det. Men sen insåg han att han faktiskt hade typiska drag för Waardenburgs syndrom.

– Jag har alltså grått hår och blå ögon vilket är vanligt för personer med Waardenburgs syndrom.

För att bekräfta deras aningar gjorde de ett genetiskt test på Gallaudet universitet som bekräftade att Justin hade Waardenburgs syndrom typ 2a. Alltså blev Clarisa dövblind på grund av exakt samma mutation som Orion.

Denna typ av mutation är extremt ovanlig med endast två dokumenterade fall i hela världen, det vill säga Orion och Clarisa. Trots det kände dessa familjer varandra innan de fick Clarisa respektive Orion.

– Familjen Vollmar visste vem Orion var. Innan de flyttade till Wisconsin lekte våra äldre barn med varandra. Vem hade anat att Clarisas födsel skulle föra oss samman igen? berättar Orions mamma, Heather Withrow.

Som i Orions fall beror Clarisas dövblindhet på en mycket sällsynt mutation som hon ärvt från båda föräldrarna. Båda deras föräldrar bär på Waardenburgs syndrom 2a, vilket innebär att de har en mutation i ena MITF-genen. Två kopior av MITF-genen kan ge upphov till olika syndrom som Tietz-Albinism-Deafness syndrom eller Waardenburgs syndrom.

Om båda föräldrarna har exakt samma typ av Waardenburgs syndrom, det vill säga typ 2a innebär det att de har de 50% chans

att få ett dövt barn med Waardenburgs syndrom typ 2a, 25 % chans att få ett hörande barn utan att de blir bärare på genen och 25 % chans att få ett dövblindt barn. Det sistnämnda fallet innebär att barnet då ärver båda MITF-kopiorna från respektive förälder och får därför två muterade kopior istället bara för en. Detta ger då upphov till dövblindhet.

– Detta kan endast ske om båda föräldrarna har Waardenburg typ 2a. Det är ingen risk att få ett dövblindt barn om det bara är en förälder med Waardenburgs syndrom typ 2a, förklarar Justin.

När Justin och Rachel fått reda på att deras barn var dövblindt har det fått dem att förstå hur hörande föräldrar känner och vad de går genom när de får reda på att deras barn fötts döva.

– Föräldrarna blir desperata och förstörda och gör allt för att höra att det finns botemedel. Desperationen och oron kan bli för mycket för dem, men det de inte vet är att många döva får ett bra liv, alltså finns det hopp, säger Justin.

Därför acciperar Clarisas föräldrar Clarisas dövblindhet och ska leva med den.

– Vi ska se till att vi anpassar oss till henne. Vi ska lära oss och förstå dövblindvärlden. Vi kommer att älska henne och inkludera henne till hundra procent i vår familj. Vi vill att Clarisa ska växa upp med kärlek och acceptans, avslutar Justin.

Justin och Rachel Vollmar har en egen Facebooksida där de delar med sig Clarisas vardag, hennes utveckling och hur de kommunicerar med henne. De publicerar inlägg på amerikanskt teckenspråk regelbundet. I dag har de över 40 000 följare.

TEXT: MOA GÅRDENFORS
FOTO: HEATHER WITHROW

Malmö Dövas Pensionärsförening hade 50-årsjubileum på Rådhuset

● Malmö Dövas Pensionärsförening hade en jubileumstillställning på Rådhuset den 15 juni. Värden var Malmö stad. Ett 80-tal gäster dinede i den vackra miljön. Föreningen utgav en jubileumsskrift om dess historia. Den 26 juni 1966 bildades föreningen på Dövas fritidshem Ljungheda i Höllviken. Dövas hus på Almbäcksgatan i centrala Malmö är ännu i dag en viktig mötesplats för pensionärsföreningen. Tre av de saker som Malmö kan stoltsera med är att i kommunen finns ett teckenspråkigt äldreboende, en hemtjänst och en äldrevägledare. Men det finns fortfarande saker att bevaka och utveckla, konstaterar föreningen i jubileumsskriften.

Följ senaste nytt på
dovastidning.se

Språkintresserad?
 Västerviks
folkhögskola

Teckenspråkig studiemiljö i Leksand

Kurs • Konferens • Vandrarhem
vastervik.se 0247-641 30

Nyfödd och dömd till livslångt misslyckande?

Känslor hos nyblivna föräldrar i ett förlossningsrum är gigantiska, en blandning av glädje, oro, lycka och ångest. Men kanske också rädsla, för tänk om det är något fel på vårt lilla knyte?

På samtliga BB i alla Sveriges landsting genomförs hörselscreening på nyfödda och det är bra. Genom tidig upptäckt kan föräldrar och barn få rätta insatser tidigt. Det som får det att vrida sig i min mage är hur bemötandet och dialogen förs med nyblivna föräldrar, när och om det visar sig att det nyfödda knytet har en hörselnedsättning. Läkare och professionella förmedlar en bild för föräldrarna om att deras lilla nyfödda inte är normal och aldrig kommer att bli normal. En nyfödd varelse har nyss gjort sitt första misslyckande. Vidare kan uttryck såsom följande förekomma: Ditt barn får språkliga svårigheter, har en nedsättning, kommer att bli en ensam människa och får svårt att erhålla arbete. Allt detta förmedlas till nyblivna föräldrar som befinner sig i en bubbla av känslostormar. I sitt sköraste tillstånd står de inför en stor uppgift – ett ansvar över ett nyfött liv och se till att den nyfödde ges de bästa förutsättningarna till en bra start i livet.

Föräldrar har vittnat om rädslan att göra fel och hur omgivningens värderingar och normer om att hörsel och att höra är det primära, vilket starkt påverkar olika val. Det är skrämmande att flera inom professionen, som har till uppdrag att främja hörsel- och talutveckling, bortser från forskningsresultat som visar att teckenspråk tidigt innebär flera fördelar. I denna situation och i mötet med professionella blir det nästintill omöjligt för nyblivna föräldrar att veta vad som är vetenskap och vad som är normer.

Hörselnormen har skapat, och skapar fortfarande idag, hinder i döva och hörselskadade barn och vuxnas förutsättningar till en optimal kognitiv utveckling. Utan tillgång till språk tidigt, utifrån barnens förutsättningar, uppstår en isolering. Döva har vittnat om ett mörkt utanförskap och hur de saknat delaktighet, kunskap och förståelse. Idag har vi ett begrepp för konsekvenserna av detta – **språklig deprivation**. För människan är ett språk livsnödvändigt och genom språk förmedlar vi känslor och tankar. Vi skapar en förståelse, en gemenskap med de som förstår oss och förstår vårt språk. En uppväxt utan en fungerande kommunikation och språk kan resultera i livslånga

och bestående deprivationsskador. Inget barn och ingen människa ska på grund av normer berövas språklig stimulering som är väsentlig för deras tidiga kognitiva utveckling. Ett språk på lika villkor som inte kräver att barnet ständigt måste kämpa för att lyssna, förstå och hänga med.

I SDR:s öppna brev till Sveriges landstingsråd och chefer i juni lyfter vi att alla ska få rätt förutsättningar till en fullt stimulerande kognitiv utveckling. Tillsammans med föreningar vill vi möta sjukvården och professionen för att skapa ett starkare sammanhang. Där döva och hörselskadade barn skall ses som kompetenta människor med unika styrkor och inte bara behöver ljud för att fungera och leva upp till majoritetsnormen i samhället.

Vi måste stötta föräldrar till döva och hörselskadade barn och skapa tillgång till information utan skuldbeläggning. Det behöver finnas ett "smörgåsbord" av olika tidiga insatser och verktyg om språk baserat på forskning och utifrån ett normkritiskt perspektiv. Genom att ge dem teckenspråk minskar risken för språkliga barriärer och individen får bestämma vad som behövs och i vilken situation det behövs.

Vem avgör och bestämmer i olika val? När bestäms det och på vilka grunder görs olika beslut? Kanske många föräldrar tänker: "Teckenspråk behövs inte nu eftersom barnet är så litet. Vi kan lära oss det sen, om vi behöver." I vilka andra situationer tänker vi att det kan vi göra sedan? Samtidigt som teckenspråk tidigt till hörande bebisar främjas, för att forskning visar att det är positivt för språkutvecklingen, resonerar allt för många inom professionen att döva och hörselskadade bebisar inte ska få teckenspråk. Varför? Döva och hörselskadade barn blir inte dömda till ett livslångt misslyckande, om de får rätt förutsättningar.

MALIN TÖRBY VUKŠA
FÖRBUNDSSTYRELSELEDAMOT

Kontakta oss:
Stockholm: 08 442 14 61
Leksand: 0247 140 65
sdr@sdr.org
Bildtelefon: sdr@ectalk.se

SDR Stockholm
Rissneleden 138, 5 tr
174 57 Sundbyberg

SDR Leksand
Box 300, 793 27 Leksand

Tf förbundsordförande:
Henrik Sundqvist
henrik.sundqvist@sdr.org
0735 307 207 (sms)

Kommunikationsansvarig:
Jenny Ek
jenny.ek@sdr.org
0735 308 434 (sms)

www.sdr.org

Försäljning:
shop@sdr.org
Tel vx: 0247 140 65
Fax: 0247 105 97

Bli medlem:
medlem@sdr.org

Stöd oss:
SDR pg. 90 00 24-1

**Sveriges Dövas
Pensionärsförbund**
info@sdpf.se

Västanviks Folkhögskola
Winterommes väg 5
793 27 Leksand
Texttel: 0247 641 24
Fax: 0247 101 65
www.vastanviksfhs.se

Henrik Sundqvist ny ordförande

● I ett pressmeddelande den 14 juli informerade förbundet om att vice ordförande Henrik Sundqvist tagit över ordförandeskapet i Sveriges Dövas Riksförbund, SDR efter Hanna Sejlitz som varit förbundsordförande sedan kongressen 2013. Henrik Sundqvist tog över ordförandeskapet från samma dag och fram till kongressen i juni 2017.

Senaste nytt om omorganisationen

● I vår rekryteringsprocess har vi framför en snabb lösning prioriterat att få en långsiktigt bra lösning för förbundet. Under processen har vi haft nära samverkan med SDR:s fackklubb. Förbundet och fackklubben kom överens att inte rekrytera någon av de sökande utan istället erbjuda vår förbundsordförande Hanna Sejlitz tjänsten som generalsekreterare. Det på grund av att vi har sett hennes kunskaper och färdigheter som ordförande sedan kongressen 2013 samt att hon har hanterat sitt uppdrag som tillförordnad kanslichef på ett bra sätt sedan vår kanslichef slutat i december 2015. Hanna Sejlitz har tackat ja och tillträdde tjänsten som generalsekreterare den 14 juli.

Till tjänsten som intressepolitisk strateg (tidigare sakkunnig) har vi rekryterat Mia Modig. Matilda Bergman är klar till tjänsten som ekonom- och personaladministratör med tillträde 1 februari 2017. Vi har tidigare informerat om en tjänst på 50% som ekonomiassistent och vi har beslutat att avvakta med den. En närmare presentation av Mia och Matilda kommer att finnas på vår webbplats, www.sdr.org, inom kort. Välkomna till SDR!

Information om medarbetare

● Ombudsman Liselotte Burvall slutar på SDR och administratör Ingela Jacobsson, som under våren varit tjänstledig på grund av annat arbete, har sagt upp sig från sin tjänst på förbundet. De båda har varit verksamma på SDR i många år och vi tackar dem stort för deras viktiga insatser! Alexia Lefebvre som har varit vikarie för Ingela Jacobsson stannar kvar i förbundet och fortsätter som administratör och översättare.

Flera riktar kritik mot tolkförslag

● Efter SDR:s skarpa och kritiska remissvar på tolkförslagen har flera instämt i kritiken. Bland kritikerna finns Sveriges kommuner och landsting (SKL), Örebro Universitet, Stockholms universitet, Språkrådet och Talför. Ansvarig minister Åsa Regner har lovat en ny dialog om frågan. Vi återkommer med mer information.

Intensivt arbete i Almedalen

● SDR var i Almedalen den 3 till 7 juli och bedrev ett intensivt lobbyarbete för "En bra start i livet" och andra viktiga frågor. SDR:s trupp bestående av Malin Törby Vuksa och Johanna Carlsson från förbundsstyrelsen samt Ola Lundström som medlem hade många viktiga och intressanta möten. Uppföljning av mötena kommer att ske under hösten. Se rapporterna från Almedalen på vår Facebooksida och se även Dövas Tidnings rapportering på dovastidning.se.

Förbundsmöte i Växjö

● SDR:s årliga förbundsmöte genomfördes den 3 till 5 juni i Växjö. Projektet döva tolkar och översättare presenterade sitt arbete och Nya vindars kommunikationsgrupp presenterade fyra förslag till logotyp. Nya vindars arbetsgrupper: stadgruppen och finansieringsgruppen presenterade också deras arbeten. Årsredovisningarna för 2015 behandlades och vi tog också upp prioriterade frågor inför 2017. Förbundsstyrelsen rapporterade från aktuella frågor i förbundets arbete. Åsa Henningsson gjorde en uppskattad föreläsning om språkdeprivation. Vi hade diskussioner om SDR:s fokus "Bra start i livet", vilket också utgjorde inriktningen på det öppna brev som förbundsmötet enades om. Förbundsmötet livesändes och du kan se sändningen i efterhand på vår webbplats, www.sdr.org

Öppet brev till Sveriges landsting

● Förbundsmötet enades om ett öppet brev till Sveriges landstingsråd och chefer med rubriken "Blunda inte för döva barns rätt till en fullt stimulerande kognitiv utveckling!". I det öppna brevet kritiserar vi det faktum att det är normer och attityder – inte betydelsefull forskning – som skapar språkliga barriärer för familjer med döva och hörselskadade barn under de första levnadsåren. Alla barn har rätt till en bra start i livet och att få alla möjliga förutsättningar till en fullt stimulerande kognitiv utveckling. I brevet bjuder Sveriges Dövas Riksförbund tillsammans med föreningar och länsförbund i hela landet in alla landsting och regioner för möten under hösten. Läs det öppna brevet i sin helhet på vår webbplats, www.sdr.org

Dags för kongress!

● Nästa år sker kongressen i Stockholm den 16 till 18 juni 2017. Kontakta din förening om du har idéer och förslag till motioner. Motionerna ska vara SDR tillhanda senast 1 november. Valberedningen har i ett utskick till föreningarna efterfrågat nomineringar till vilka som ska sitta i SDR:s förbundsstyrelse senast 31 oktober 2016. Vid frågor om nomineringar är ni välkomna att kontakta valberedningen genom Joakim Hagelin Adeby på e-post: joakimhagelinadeby@gmail.com

Förslag på ny logotyp

● På SDR:s förbundsmöte den 3 till 5 juni 2016 i Växjö presenterades fyra olika förslag till ny logotyp för förbundet. Logotypen ska också erjudas SDR:s organisationer för användning på lokal och regional nivå, det vill säga till alla föreningar och länsförbund. I detta nummer av DT presenteras förslagen och du kan läsa mer om dem samt hur du kan påverka vilken logotyp SDR ska ha. Se sidan 27.

Dövas Dag i Göteborg

● SDR deltar på Dövas Dag i Göteborg den 16 till 18 september. På fredagen har Åsa Henningsson och Maya Rohdell från projektet Döva tolkar och översättare en föreläsning med temat "Behov finns, nu gäller det att erövra marknaden". Projektet har även workshop under lördagen utöver SDR:s workshop om "Bra start i livet". Vi finns också på utställningen – vi ses där!

**SDUF
fyller 50 år!**
Under året bjuder vi in
f.d SDUF/SDU-ordförande
att skriva en krönika eller
en hälsning. Följ med på en
spännande och nostalgisk
resa tillbaka i tiden
mellan 1966 och
2016!

I själen kommer jag alltid att vara en SDUF:are

● När jag blev tillfrågad att skriva en ledarspalt så kom flashbacken om min tid inom SDUF, först som aktiv inom elevrådet och sedan som styrelseledamot och ordförande. Jag minns att jag skrev, ändrade och skrev tills jag blev nöjd med mina ledartexter för jag ville att budskapet skulle nå alla som läste SDUF:s sidor i Dövas Tidning. Den här återblicken fick mig att le och inse att i själen kommer jag alltid att vara en SDUF:are. Jag är stolt över att jag fått vara med i ett fantastiskt ungdomsförbund som SDUF. Det är tack vare ungdomsförbundet som jag kommit så långt och blivit den person jag är i dag.

Min bana som aktiv inom föreningslivet började väldigt tidigt. Jag tror att jag började när jag var mellan 7 och 10 år. Mina ledarskapsegenskaper har jag fått från både mina föräldrar och på senare tid från SDUF. Som ung var jag aktiv i elevrådet i högstadiet och gymnasiet. Mitt ledarskap utvecklades mycket tack vare Gum Anders Andersson, han var min stora förebild. Jag minns att vi var några som gick på elevrådskurs i Leksand och en eftermiddag satt vi hemma hos Anders och åt. Vi var fascinerade av Anders berättelser om hans SDUF-tid och dess verksamhet och hur viktigt det är att utveckla sig till en bra ledare. Vi var unga men visste att vi hade framtiden framför oss och han sade "Ni är vår framtida generation och jag känner mig trygg med att se att ni kommer göra något bättre än min generation". Det satte spår i mina tankar och den kvällen kände jag mig stärkt i mitt ledarskap. Det är något jag känner stor tacksamhet för.

Nu tillhör jag den äldre generationen och det går inte att jämföra med den unga generation som jag tidigare var en del av. Vi hade en annan livskvalitet än i dag. Teknologin har tagit över och det är inte lika lätt att locka våra barn och ungdomar till olika föreningsverksamheter, kurser eller att sitta i styrelsen. Man måste liksom kämpa för att få vår generation att jobba vidare så att ungdomsförbundet håller i många år till. Jag kan dock känna att det är positivt att teknologin har hjälpt oss på många bra sätt när det gäller att kämpa för något eftersom viktiga diskussioner enkelt kan föras i sociala medier.

Jag vill med detta avsluta med att säga att vi är så viktiga för alla och att vi behöver stärka den nära kontakten man hade förut. Jag vill att flera av oss ska gå i Gum Anders Andersson anda och ta oss tid att prata med de yngre utan att teknologin står i vägen och

berätta vår historia och hur viktig den är för oss. Jag gör det ofta och det känns i hjärtat när dagens ungdomar vet så lite om SDUF eller vad ledarskap är för något. När jag berättar om mitt ledarskap och min tid hos SDUF så känner jag bara stolthet och ja – jag kommer alltid att vara en SDUF:are så länge jag lever!

Ta vara på våra barn och ungdomar och skapa en nära kontakt med dem för det betyder så mycket mer än dagens teknologi!

Känslan att veta att SDU fyller 50 år och att jag är en del av den – AWESOME!

Addiswa Stenström
SDU-ORDFÖRANDE 1999-2002

Hälsning från Eva Norberg

● Hej SDUF:are! Snart firar SDUF 50 år. Vad fort tiden har gått och sist jag var med och firade fyllde SDUF då 25 år i Örebro. Men SDUF är evigt ung!

Jag lärde mig mycket när jag kom in i styrelsen och man hade då heta diskussioner, ibland blev man arg och gick ut mitt i mötet, t.ex. Men man kom tillbaka och det viktigaste är att man genomför ett beslut och då skall man vara demokratisk och följa det beslut som fattats.

Läger är en viktig verksamhet som SDUF skall fortsätta med, för det är viktigt för att kunna förmedla hur det är att vara jag och förstå sina rättigheter som t.ex. teckenspråk, dövidentitet och föreningskunskap.

SDUF är en viktig del av döv- rörelsen – ni ska fortsätta med att bevaka barn- och ungdomsfrågor! Vi brukar säga: utan SDUF, finns inte SDR. Jag önskar SDUF lycka till! Jag vill ge SDUF en stor kram!

Eva Norberg
SDU-ordförande 1983-1985

Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Rissneleden 138, 5 tr
174 57 Sundbyberg
www.sduf.se

Mejla: kansli@sduf.se
Twitter: @_sduf
Facebook: Sveriges Dövas Ungdomsförbund

Förbundsordförande:
Mia Modig
mia.modig@sduf.se
0730 636 638(sms/3G)

Nordiskt juniorläger

Ett nordiskt läger med full fart

● Årets "Nordiskt Juniorläger" (NJL) skedde på den teckenspråkiga folkhögskolan Ål, Norge. Det var väldigt vackert där, med höga berg och en mäktig flod! Skolan låg högt uppe på ett berg och det var mycket kallare där uppe än nere i dalen. Det var en väldigt brant lutning mellan elevhemmet och skolan, så vi fick bra träning för benen den veckan! ;)

I en vecka har sammanlagt 41 ungdomar från Sverige, Finland, Norge och Danmark deltagit i olika roliga aktiviteter. Eftersom Norge var värdland hade de planerat aktiviteter från klockan 8 på morgonen till 22.30 på kvällen. Inte så mycket vila! Några av sakerna vi gjorde: teambuilding. Då fick ungdomarna samarbeta. En bra chans att lära känna varandra! En dag åkte vi till Tusenfryd, en nöjespark nära Oslo. Vi fick åka många olika åkattraktioner, det var roligt! Men vi från Sverige var säkra på en sak, Liseberg är bättre! :D Men ungdomarna tyckte ändå bäst om paintball och försrinning, de gjorde succé! Även ledarna tyckte att det var väldigt kul!

Varje land hade sin egen dag, på morgonen skulle man hissa upp landets flagga och sen på kvällen var det lekar som var typiska för det respektive landet. En kväll var det Sveriges tur. På eftermiddagen samlades ungdomarna och planerade vad de skulle ha för aktiviteter, som sen på kvällen pågick i 1 timme. Vi fick lära oss många nya lekar av de andra länderna! Finland hade sista kvällen, det är för att nästa NJL kommer att äga rum i Finland 2018! Hoppas ni alla vill vara med!

Vi ledare hoppas att ni svenska ungdomar haft en oförglömlig vecka i Ål! Vi vill också tacka er för att ni bidrog till att veckan blev så bra! Det var så roligt att ni höll humöret uppe och var pigga, även om vi hade så långa dagar! Vi hoppas att ni hittade vänner för livet och att ni vill vara med igen!

LEDARNA JOSEFINE BACKLUND OCH SANDIJA NORDENSTEN-KARLSSON

Ett storslaget EUDY Youth Camp

● Sverige och SDUF fick en jättefin ära: att ordna ett stort europeiskt läger för 100 döva ungdomar från hela Europa, inklusive EUDY GA (General Assembly = årsmöte) direkt efter lägret med ännu fler personer. Nästan 150 personer blev vi de sista dagarna!

Jag försöker sammanfatta detta läger kort, även om lägret förtjänar mycket mer berättelser, minnen, bilder och filmer. Alla bilder och filmer finns på EUDY:s Facebook-sida och även på SDUF:s hemsida inom snart.

Vi var 11 svenska "staff" (ledare) som jobbade hårt varje dag tillsammans med EUDY för att det skulle bli ett toppenläger den 8-17 juli 2016 på Västanviks folkhögskola (ett stort varmt tack till VV!). Deltagarna var 18-30 år gamla och kom från 28 länder. Det blev mycket gemenskap, utbyten av olika kulturer, språk och nya perspektiv. Bland det mest minnesvärda var Kulturkvällen. Då visade alla länder upp sig med olika kläder, mat,

EUDY Youth Camp

danser och fakta med mera från sina länder. Det är fantastiskt vad "lilla" Europa kan vara så rikt på kulturer och spännande likheter och olikheter!

Andra minnesvärda händelser var den viktiga fotbolls-EM-finalen som absolut inte fick missas; där Portugal vann. Vi uppmärksammade även att SDUF fyller 50 år i år. SDUF-ordförande Mia Modig berättade tillsammans med f.d. ordförande Henrik Sundqvist för alla vad SDUF var för något och hade gjort 1966-2016. SDUF fick gratulationer och presenter från de andra europeiska dövungdomsförbunden. SDUF är bland de äldsta ungdomsförbunden i Europa.

Vi hade uppskattade föreläsare med koppling till lägrets tema "Diversity in the Minority" (mångfald i minoritet, dvs bland döva). Föreläsarna från olika länder tog upp ämnen som HBTQ, dövblindhet, döva migranter, HIV i dövsamhället samt normkritik och jämställdhet och det skapade viktiga diskussioner och tankar för deltagarna att ta med sig hem.

Förutom en heldagsutflykt på Leksands Sommarland var det mycket lekar och umgänge varje kväll. Hela veckan avslutades med att EUDY genomförde sitt årsmöte och så förstas farvälspartyt sista kvällen där alla kämpade för att hålla sig vakna hela natten - inte en minut fick slösas på sömn när alla kunde umgås ända in i det sista innan hemavfärd.

Stort tack till SDUF, Västanviks folkhögskola, till fonden Erasmus+ och andra fonder, till EUDY, till alla svenska "staff" och inte sist; till alla deltagare till detta enorma och oförglömliga läger!

SOFIA NILSSON

50 år med SDUF!

● Den 8-9 oktober har SDUF förbundsstämma i DUKiS i centrala Stockholm. Förutom de inbjudna så är förbundsstämman öppen för utomstående som vill komma och lyssna. Om du är intresserad, så anmäler du dig och betalar in 200 kr (då ingår lunch och fika lördag och söndag), senast 29 september. Begränsat antal platser, först till kvarn! Mer information finns på SDUF:s hemsida och Facebook!

Lördagen den 8 oktober blir det dessutom firande för SDUF 50 år i Dövas Hus! Vi börjar kl 19.00 med plockmat och mingel. För mer detaljerat program och information, gå in på vår hemsida och Facebook. Det är begränsat antal platser, så det är först till kvarn som gäller! Pris: 200 kr för festen inkl mat och betalas in samtidigt som anmälan, senast 29 september! Varmt välkomna och SDUF ser fram emot att fira 50 år med er!

Damfotboll får återigen avslag från SDI

Nyss var det VM i fotboll för damer och herrar i Italien. Det kom till vår kännedom att flera länders damlandslag inte haft några eller mycket få träningsläger p.g.a. resursbrist och få spelare. Deras förbund har dock insett betydelsen av damlagens deltagande med tanke på jämställdhet mellan herr- och damlag samt damfotbollens utveckling. Dessutom ansåg förbunden att många spelare i deras länder tränade tillräckligt med sina klubbar på hemmaplan och att det finns ett stort intresse bland spelarna. Här i Sverige är intresset bland fotbollstjejer också stort eftersom allt fler döva tjejer är med i hörande lag. Trots detta valde Svenska dövidrottsförbundet (SDI) att inte låta SDI Damfotboll delta i VM.

SDI borde låta oss vara med någon gång för att det ska bli en "morot" som stimulerar spelarna till vidare satsningar. SDI Damfotboll har kämpat så länge men gång på gång fått avslag till att delta i de officiella mästerskapen. Det senaste avslaget i förra veckan är deltagande i Deaflympics år 2017. Effekten av alla dessa avslag blir destruktiv för damfotbollens utveckling. Ju längre tid som går och SDI inte ger damfotbollen chans till deltagande, desto svårare blir det att stimulera spelarna och att locka dem till landslaget. Herrarnas landslagstränare, Conny Bååth, berättade att från början var SDI herrfotboll i samma situation med få spelare och inte tillräckligt hög kvalitet på spelarna. Allt såg mörkt ut men det ändrades sedan de fick vara med i EM och VM med tillhörande kval osv. Det har skett en märkbar utveckling med bättre och flera konkurrerande spelare. Sveriges herrar kom sist i VM i fotboll. Det gör att Sverige måste anstränga sig ytterligare för att utvecklas ännu mera.

Sveriges damlandslag i fotboll har utvecklats oerhört mycket. Allt fler spelare tränar flitigt med klubbarna hemma. I samma takt som SDI ger avslag tappar spelarna sugen, vilket försvårar att få med alla spelare till varje läger. Man har nått en punkt där både spelare och ledare börja tappa framtidstron och ser SDI:s agerande som ett sätt att spara pengar till förmån för herrfotboll och dambasket. Vi riskerar att spelarna försvinner bl.a. därför att det tar för lång tid mellan landskamper och internationella turneringar. SDI Damfotboll har en oerhört kvalificerad tränare, Annika Nordin, med fina meriter från allsvenskan. Hon vet precis vad som krävs av varje spelare för att spela på hög nivå, vilket lett till enorm utveckling i damfotbollen. I 2 år har hon funnits och kämpat med damers landslagsansvarig, Joel Thillenius, för att landslaget ska få chans i ett officiellt mästerskap.

Det diskuteras bland oss spelare att SDI satsar mer på landslag för herrfotboll, U 21 (killar), futsal och dambasket för att intresset ska väckas eller öka. När SDI ger damfotbollen avslag till officiella mästerskap upprepade gånger gör det att spelarna tappar förtroendet för SDI och inte känner att SDI finns för dem. Dessutom uppfattas SDI som orättvisa enligt spelarna. SDI har gått ut med budskap om hög kvalitet och många spelare för att de ska kunna låta landslaget vara med i officiella mästerskap. Man undrar varför SDI har låtit SDI basket damer vara med i EM i fjol och VM i år trots inga medaljer. Dambasket fick en ändå chans att visa vad de gick för, men den chansen får inte damfotbollen. Därför är det orättvist! SDI måste låta damlandslaget vara med!

Nanette Slättman & landslagsspelarna, SDI damfotboll

SDI SVARAR:

Vi gör inte skillnad på män och kvinnor

Den 17 juli beslöt Swedish Deaflympics Committee (SDC) att inte anmäla landslaget för damer i fotboll till Deaflympics i Turkiet. Beslutet grundar sig på att laget har för litet spelarunderlag samt att ett annat krav är att spelarna ska träna flera gånger i veckan och delta i seriespel på hemorten. SDI:s förbundsstyrelse ställer sig bakom SDC:s beslut.

SDC är väl medveten om SDI Damfotbolls strävan att få till ett lag och att skapa ett stabilt underlag för att kunna delta i internationella mästerskap. Landslaget har fått två väl etablerade tränare. Vi tror på denna verksamhet som i framtiden kommer att kunna skapa en god grund för att etablera landslaget på en hög internationell nivå. Vi anser att i dagens läge är laget ännu i uppbyggnadsfasen.

Gällande tävlingarna som EM, VM och övriga internationella tävlingar är det idrottsutskottets (IU) ansvarsområde. Idrottsutskottet beslutade att damfotbollen inte skulle delta i VM 2016 av samma anledning som SDC har tagit till Deaflympics 2017.

SDI Damfotboll jämför sig i sin insändare med Herrfotbollen som har haft en utveckling under flera år som vi tror att även Damfotbollen kan nå fram till. Herrhockey har också drabbats av ett beslut att inte få delta i Winter Deaflympics 2015 och även där baserades beslutet på spelarantalet.

Vi följer vår jämlikhetsplan och har inte för avsikt att göra skillnad på våra aktiva deltagare. SDC ser till att det inte råder diskriminering, orättvisa och gör ingen skillnad på män och kvinnor i dövidrotten.

Carl Rasmussen, SDC

Insändare skickas till redaktionen@dovastidning.se eller postas till: **Dövas Tidning, Rissneleden 138, 5 tr, 174 57 Sundbyberg.** Du får gärna publicera insändare under signatur. Men bifoga alltid namn och adress till redaktionen (som har tystnadsplikt). Vi förbehåller oss rätten att korta och redigera insändare. Korta texter vinner fler läsare!

Borås Dövas Pensionärsförenings utflykt

När vi startade från Borås på morgonen var det grådisigt. Men vid första stoppet, Hallandsåsen, hade det klarnat upp. Mätta och belåtna efter kaffe och en god smörgås tog vi oss raskt till Kullaberg och i vacker natur upp till Kullens Fyr. Där såg vi några som klättrade i berget och vi begav oss upp till högsta utsiktspunkten varifrån vi hade en härlig utsikt. Vi fick veta lite om fyrens historik och se vackra bilder på väggarna. Eftersom solen tittat fram och det var riktigt varmt åt de flesta av oss glass. När vi sedan åkte ner till hamnen i Mölle såg vi flera vackra korsvirkeshus med halmtak men även modernare fina hus. Så vi förstår att det är många som vill ha sina sommarböjar i denna vackra trakt.

Efter att ha sett hamnen i Mölle åkte vi vidare till Höganäs där keramikfabriken och Iittala-affären fick besök av oss. De flesta hade en välfylld kasse med sig därifrån.

Nu gjorde sig hungern påmind och vi körde till Pannkaksladan som vi var väldigt nyfikna på. Amerikanska pannkakor med chokladpudding sylt och vispgrädde, eller lönsirap, var dock inte riktigt i de flestas smak. Men en pannkaka till efterrätt kunde några ta. Modiga var tolkarna Emma och Anita som försedde sig av pannkakorna. Vilka kaloribomber pannkakorna var!

Därefter var det dags att besöka kaninerna, alltifrån små ungar, till stora Vädurskaniner. De var mycket lekfulla. Det fanns också åsnor, getter och lamadjur men det hann vi inte riktigt med. Ägaren berättade hur det kom sig att de hade gjort en djurpark där och vad detta betydde för verksamheten. De fick möjlighet att ge flera ungdomar sommararbete som var mycket populärt. För vuxna hade de tävlingar bland annat i yxkastning.

Nöjda med dagen satte vi oss i bussen för hemfärd. Och då kom ett riktigt skyfall. Två vackra regnbågar fick vi se och det kändes bra att vi var ombord. Mycket prat och skratt blev det så hemresan gick riktigt fort. Vi önskade varandra en trevlig sommar och tackade busschauffören, tolkarna Anita och Emma, och Roland Califf som hållit i trådarna. Nästa gång vi ses blir 31 augusti.

Vi sänder en hälsning till alla döva vänner från Borås Dövas Pensionärsförening.

Berit Forsberg

Lärorikt teckenspråkigt kyrkoläger

Jag såg en annons i bladet "Händer i kyrkan" om läger på stiftsgården i Rättvik. Så jag anmälde mig för nöjes skull. Jag ville se om det var ett intressant program och körde själv hela vägen till Rättvik. Vi var 36 deltagare. De flesta av oss kom från Svealand. Bland annat hade vi en kortare andakt i kapellet. Föredrag hölls om kyrkans böner/psalmer. Vi gjorde pyssel och målade shoppingsväskor. Extra jobbigt var det att lägga småkulor på en 0,3 mm ståltråd till ett prydnadstråd. Men det var skön avkoppling att pyssla. En dag åkte vi till Leksand att färdas på en gammal och välrenoverad ångbåt i Dalälven. Vi åt utsökt middag. Turen

tog 3 timmar. En dag hade vi en uppskattad föreläsning av Ewa-Helen Rydmark. Hon har skrivit en bok om sitt liv, "Jag kan, jag vill, jag ska". Jag rekommenderar er att läsa den. Alla ledare var oerhört duktiga på att planera intressanta och stimulerande aktivitetsprogram. Vi ångrar inte att vi åkte och vi kommer att återkomma!

Stig Bengtsson, Förslöv

Lyckad hälsoresa för pensionärer

Stiftelsen till förmån för döva i västra Sverige ordnade en hälsoresa för andra gången med buss för 22 ensamstående pensionärer i norra Västra Götalands län till Tranås den 10-11 maj. Stiftelsens styrelse (4 ledamöter) följde med, så vi var 26 personer som åkte dit.

Det blev en succé. Alla var nöjda.

Reseledaren Leif Kroon

Polenresa med 47 glada deltagare

Föreningen ordnade en resa till Polen tillsammans med 47 glada deltagare. Vi åkte med ett bussföretag och blev väl omhändertagna och guidade genom stora delar av Polen. Vi startade söndagen den 8 maj från Örebro och åkte vidare till Norrköping för att plocka upp 6 deltagare. Därefter gick färden till Karlskrona och vi åkte båt till Gdynia.

Måndagen den 9 maj åkte vi buss större delen av dagen för att komma fram till Krakow. Kvällen avslutades med en god middag på vårt hotell i Krakow. Tisdagen var fullspäckad med program då vi besökte koncentrationslägren i Auschwitz och Birkenau. Vi hade en bra guide som berättade ingående om hur det var därinne. Det gjorde starkt intryck på oss och vi reflekterade kring vår historia. Efter lunch i Rajsko åkte vi vidare till saltgruvorna i Wieliczka. Det var mycket att se och uppleva.

Den 11 maj njöt vi av Polens vackra natur i nationalparken i Pieniny nära gränsen till Slovakien. Vi besökte en bonde som tillverkade lokal ost. Vi fick provsmaka och köpa ost. Vi hade lunchpaket med oss och åt vid floden Dunajec. Sedan var det dags att stiga ombord på flottor som tog oss genom ett mycket vackert landskap med bokskogar och höga bergstoppar.

Under torsdagen var vi i den vackra staden Krakow. Vi fick en guidad stadsvandring under förmiddagen. Eftermiddagen spenderade vi fritt på egen hand med shopping och lunch.

Fredagen den 13 maj åkte vi till Gdynia och vårt hotell för att på lördagen besöka kuststäderna Gdynia – Sopot – Gdansk. Under förmiddagen fick vi en guidad tur genom städerna, det var mycket att se och uppleva. Vi hann även med en shoppingrunda i Gdansk. Vi firade Teckenspråkets Dag med att ha något turkost på oss.

Söndagen den 15 maj vaknade vi i Karlskrona och en bussresa tog oss tillbaka till Norrköping och Örebro.

Det var en fin upplevelse och intressant resa tillsammans med trevliga deltagare. **Örebro Dövas Pensionärsförening genom Irene Hässledal**

Vad har vi vårt fokus på?

Innan jag friade till min fru Rakel bad jag en keramikverkstad tillverka en speciell tallrik åt mig. Jag bjöd Rakel på kladdkaka som jag serverade på denna tallrik och ju mer hon åt av kakan kunde hon urskilja en text på själva tallriken. Till slut kunde hon läsa hela meningen: ”Rakel, vill du dela ditt vardagsliv med mig?”.

Den turkosa tallriken har sedan stått på en hylla i vårt kök. En dag råkade jag stöta till den med armbågen så att den föll ner och gick i flera bitar. Jag tog fram limmet och försökte sätta ihop alla bitarna. Eftersom jag inte är så händig blev tallrikens yta inte så jämn och sprickorna blev tydligare än jag önskat. Men när jag satte upp den på hyllan igen så tyckte jag att tallriken faktiskt hade blivit vackrare. Det är samma tallrik men ändå inte. Den är fortfarande ett minne av vårt frieri men där finns också ett vittnesbörd om trots att någonting har slagits i spillror så har det varit mödan värt att göra det helt igen.

Perfektionism är någonting jag har jobbat med och mot i mitt liv i många år, särskilt det senaste året av flera anledningar. En av dem är att jag i våras filmade en dokumentär om en dansföreställning av Riksteaterns Tyst Teater som heter just ”Perfektion” (visas på SVT under hösten). Förenklat betyder perfektionism strävan efter att göra det så perfekt som möjligt, att försöka göra sitt arbete, hem, utseende, relation eller vad man håller kärt felfritt.

Problemet ligger inte i att man försöker förbättra någonting utan att denna envisa strävan gör mitt synfält så trångt att jag blir blind. Eller så är det snarare att jag har fokus på ett annat ställe än vad som egentligen är det viktiga. Ta exemplet med tallriken som jag tog sönder och limmade ihop. Min perfektionism ser inte tallriken jag faktiskt har framför mig utan är för upptagen med

att se min egen klumpighet. ”Filip, varför var du så tvungen att ha armbågen precis där, din idiot!”.

Jag läste någonstans att det aldrig har forskats så mycket om perfektionism som det gör nu och det kanske säger något om vår tid och vårt samhälle idag. Att våra krav på det perfekta ironiskt nog får oss att fokusera på felen, vilket speglar syndabockskulturen i medierna och Facebook. Vi vill ivrigt veta vems fel det är och läsa om hur den personen eller organisationen ska sota för det. Men det är inte med samma iver som det skrivs eller diskuteras om hur personen eller organisationen ska kunna limma ihop delarna, det vill säga ta konsekvenserna av sitt handlande.

Det är nya vindar i SDR. Personalstyrkan stuvas om och en ny logga är på gång. Min reaktion på de fyra logoförslagen har fått mig att tänka till. Jag är inte förtjust i något av förslagen och ska jag vara ärlig har jag i mina diskussioner sagt saker i stil med ”SDR vet inte vad de håller på med”. Men... vad vill jag egentligen? Det är lätt att sugas in i det här, att skuldbelägga mig själv när jag tagit sönder någonting eller skylla på SDR för att de gör för lite för *välj valfritt område*. Och så lägger jag ner tid och energi på något som... ja inte bidrog så värst mycket.

Jag vill ju att SDR ska ha en attraktiv logga och att riksförbundet ska bana ny mark. Då kan jag börja med att fundera på vad det är för logga som för mig är lika vacker som den turkosa spruckna tallriken på kökshyllan. Och sen dela med mig detta.

FILIP BURMAN är en gift småbarnsförälder och företagare som ser fram emot hösten.

Sommarkryss-vinnarna

Här är Sommarkryss-vinnarna:

Maria Adrian, Växjö

Mikael Gustavsson, Norrköping

Gordana Andersson, Sollentuna

De får två trisslotter var. Grattis, säger vi på Dövas Tidning!

DT förtydligar om Teckensspråkets dag

I *Dövas Tidning nummer 2 2016* skrev vi om hur Teckensspråkets dag kom till. Då intervjuade vi Dövas Akademiska Klubbs (DAK) dåvarande ordförande, Mats Jonsson. Han tog initiativet till att arrangera en tioårsdag den 14 maj 1991 för att uppmärksamma att det var exakt tio år sedan riksdagen erkände teckensspråket som dövas första språk.

Arrangemanget var ett samarbete mellan DAK och teckensspråksavdelningen vid Stockholms universitet och hette Tio år med tvåspråkighet (teckensspråk som förstaspråk och svenska som andraspråk). Nu

heter det Teckensspråkets dag och firas på utspridda platser i hela Sverige den 14 maj varje år. En läsare påpekade att det snarare var Dövas Förening i Örebro läns motion som bifölls på SDR:s kongress 1999 och gjorde att Teckensspråkets dag kom att bli en etablerad högtidsdag bland döva och teckensspråkiga. Motionen handlade om att införa Dövas bemärkelsedag den 14 maj som ”dövas nationaldag”. Begreppet Teckensspråkets dag ersatte Dövas bemärkelsedag efter kongressbeslutet.

Dövas Tidning tackar läsaren för påpekandet.

Ta chansen och påverka!

Du som är medlem i SDR har möjlighet att tycka till och påverka vilken logotyp SDR ska ha. På SDR:s förbunds möte den 3-5 juni 2016 i Växjö presenterades fyra olika förslag till ny logotyp för förbundet. Logotypen ska erbjudas SDR:s föreningar och länsförbund för användning på lokal och regional nivå. Alla förslagen är gjorda av döva kandidater som står för turkost tänkande. SDR har skickat förslagen på remiss till alla föreningar och länsförbund. Remisstiden pågår fram till den 1 november. Kontakta er förening för en dialog och diskussion, till exempel vid ett medlemsmöte. Ta chansen och påverka genom din förening! Information på teckenspråk hittar du på www.sdr.org.

FÖRSLAG 1: HANDEN

Den turkosa handen som representerar teckenspråket samt vår gemenskap, kultur, kompetens och identitet. Denna hand representerar så många av våra värdeord och -grunder: först teckenspråket som kärnan, därefter det "turkosa" begreppet som innebär att stödja varandra och tillvarata varandras kompetens (dövkompetens) och i slutändan främja vår gemenskap, vår delaktighet, vår kultur och vår identitet.

FÖRSLAG 2: ETT TURKOST SVERIGE

Förslaget visar en abstrakt tolkning av ett turkost Sverige. Kandidaten har visat hur processen till förslaget utvecklades och tog form. Formen är inspirerad från vågorna i förbundets nuvarande logotyp och har sammanfogats till en abstrakt form. Logotypen ser ut som en vågrät våg, men utformningen ser också ut som ett S och Sverige. Färgen har ett starkt inslag av turkos och en toning då det är ljusare upptill och mörkare nertill.

FÖRSLAG 3: KOLIBRIN

Kolibrin är en mycket unik fågel, liten men stark – precis som vårt dövsamhälle. Formerna av bokstäverna SDR utmynnade i en kolibri; med S längst upp, därunder D och längst ner R. Fåglar symboliserar ofta också frihet - vi döva strävar efter frihet att få vara oss själva, frihet att utöva vår kultur, frihet att använda vårt språk: teckenspråket.

FÖRSLAG 4: TRÅDEN

Enkelt, abstrakt men tydligt. Den runda formen för tankarna till en organisation som samlar, håller samman och representerar helheten – precis som föreningarna och SDR. Det kan också uppfattas vara ett lager för SDR nationellt och ett för föreningarna runt om i landet. De två runda formerna symboliserar också mångfald och gemenskap när olika grupper möts och överlappar varandra. Texten SDR överlappar båda skikten eftersom vi tillsammans är vår rörelse. Stilen på texten kan liknas med en tråd – vår gemensamma tråd är teckenspråk i all vår verksamhet och i vårt arbete.

Månadslotten®

Dragningar varje dag!

Chans att vinna
3 miljoner!

kontakt@ideellaspel.se

www.månadslotten.se

08-39 90 60

Samtidigt som du stödjer:

